

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitási sora 25 fr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új érsek üdvözlésekor.

Ma fogadja Kalocsának és Bácsnak új érseke a főmegyei papságnak a főkáptalan által tolmácsolott üdvözlését Budapesten.

Biztosra vehető, hogy a fogadtatás kegyes, a tisztelgés őszinte érzelmektől áthatott lesz. E tisztelgés iránt annak dacára, hogy ezuttal tisztán csak a papság körére szorítkozik, élénk érdeklődéssel néz a kalocsa-bácsi érsekmegeye hetedfél-százézer katolikusa, melynek jó kétharmad része egyúttal a mi vármegyénknek lakosságát képezi.

Mert nagyok és fontosak, életbevágók és sürgősek azok a tekintetek, melyeknek szerencsés megoldása az új főpásztor hatáskörébe fog tartozni. Anélkül, hogy a multtal szemben hálátlanok akarnánk lenni — hisz e lap tüntetőleg róttá le a kegyelet adóját az elhunyt főpap ravatalánál — legyen szabad az új főpásztor székfoglalása előtt elmondani azokat a jámbor óhajokat, melyeknek teljesülése nagyot lendítene közállapotaink, nevezetesen hitéletünk s népoktatásunk ügyén.

Köztudomású, hogy b. e. Haynald bitoros inkább országnagy, diplomata és politikus volt, mint főpásztor. Ez nem gáncs, hanem konstatació a tényeknek. Hiszen aki ebben gáncsot lát, az nem tudja, hogy a mi főpapjaink — és legkivált a katolikusok — már közjogilag is utalva vannak az ország dolgainak gondozására, és hogy valóságos házagot pótol az egyházban az olyan püspök, aki a hatalmasok tanácsában részt véve, egyúttal a katolicizmus magasabb érdekeinek ellenőre s képviselője gyanánt érvényesíti befolyását.

Azonban az ebbeli érdemeknek legkétségesebb elismerése sem tartoztathat bennünket vissza leplezetlen kimondásától annak a panasznak, hogy éppen a főpásztorok végtelen sokirányú elfoglaltsága miatt, nem maradt fizikai ereje s ideje a gondjaira bizott egyházmegye gyengéinek, bajainak, teendőinek tanulmányozására és megismerésére.

Ugy tudjuk, hogy Császka György, az új érsek, kevésbé a politika, mint az egyházkormányzás terén szeretet foglalkozni. És ezen adatból mi a legboldogított várakozással merjük következtetni, hogy ha időt s erőt ad neki az Ég főpásztorokodása eredményekben és sikerekben

sokkal gazdagabb lesz, mint diplomaciai szolgálatokban kiérdemült főpapoké.

Nevezetesen reméljük, hogy a négyezernél is nagyobb lélekszámú püspökségnek templomokkal s lelkesekkel való ellátása legelső gondolj közép fog tartozni. Szinte mesészerűen fog hangzani fülében, ha meghallja és statisztikában olvassa, hogy legalább husz olyan faluszerű szálláscsoport van a főmegyében, melyek egy — egész három óra járásnyira vannak anyaegyházuktól. Hiszen a kies Szepesben ha annyi száz lélek tartozik egy parochiához, mint a mondottak között ahány ezer van parochia nélkül nálunk: hát már az ott, a felső vidéken, nem is tekintetik apró parochiának.

Hogy milyen lehet a nép értelmi s erkölcsi állapota az ilyen elfanyagolt helyeken, azt könnyű elgondolni.

Egy további, megoldásra váró feladat a korahagyott s gyűlöletes párbér-rendszernek végeleges elenyésztése.

Régen letűnt az a kor, midőn a nép terményeit pénzre tenni éppen nem, vagy csak nehezen tudta, mikor tehát a természetben kiszolgáltatandó illetményeknek volt értelmük; de ma ennek a rendszernek minden jó oldala megszűnt, rossz oldalai pedig erősen kidomborodtak, úgy hogy azok a papra nézve az állandó viszály s a néppel való gyűlölködés forrásai. Mert ha nem hajtja erőlyesen a párbért, nem folyik be ugyszólván semmire; ha pedig hajtja, gyűlöletessé teszi magát népe előtt. Hiába! a végrehajtó a pap szolgálatában szemet szűr.

Nincs pap, aki epekedve ne várja, hogy valahára mentessék föl attól a lealázó kényszer-től, mely szerint minden ebédjét más-más házból s félerőszakkal kell összehalásznia. De nincs józanul gondolkozó község se, mely a párbér-váltást ne óhajtaná; mert hisz tudvalevő, hogy a váltásügyszeggek sokkal csekélyebbek a természetben járó illetmények értékénél.

A papnevelés ügyének reformálása is bizonyára éber gondját fogja képezni a főpásztorok. Mert valljuk meg, a kalocsai főmegyében a tehetséges és tudományos papokat, bár ilyenek mindig voltak s vannak, eddig igen kevésbé dődelgették. Egyszerűen nem törődtek azzal, hogy a papság a pártori szerepkörön túl is foglalkozzék a tudományokkal s részt kérjen abból a szellemi versenyből, melyben más — kevésbé jól dotált — egyházmegyék papsága jeleskedik.

Az ambiciózus fiatal papoknak nem adtak teret és alkalmat; nem becsülték meg őket eléggé. Mintha szinte nem is szerették volna a kiválóbb tehetségeket! A „non doctores, ted pastores“ féle kényelmes modus vivendi mögé bujtak. A papság hagyományos tudományozomját másféle szomszúság szorította ki jogából s valóságos felérholló már évtizedek óta a főmegyei papság soraiban a muzsák iránti kegyelet s vonalom letéteményese. Meglátszik ez igen ríktóan abban a kommentárban, mely szerint a kalocsai szeminárium akadémiai tanszékeit, egy-egy kisközségi parochiáért is odahagyták már igen tehetséges emberek . . .

Azokat a kathedrákat másképp kell dotálni; úgy hogy azok ne legyenek viharbódék, melyekben a káplánság obligát sanyaru éveinek lezajlását bevárják; hanem az erősugallta ambició ideáljai, a melyre feljutni tisztesség legyen s a melyen való működés a mai kornak, a tudományos ember szellemi s anyagi szükségleteinek megfelelő díjazást is biztosítson.

A szeminárium nem maradhat vissza a kor megett; már pedig az utolsó pár évtized alatt egész Európának s vele és benne hazánknak is minden magasabb tanintézete reformáltatott. Ennek a reformnak természetes következménye lesz a papság szellemi életének tevékeny fölpezdülése; a templomi szószéknek tekintélyben s hatásban való öregbedése; a papok igazgatására bizott elemi tanintézetek színvonalának hirtelen emelkedése; a papi pályának a tehetséges és művelt családból való ifjuság általi gyakoribb választása, szóval a papság erkölcsi, lelki s polgári szintjének emelkedése.

Ezen — igaz, nem világra szóló — program bevaltását várják az új érsek jó szívetől s főpásztori buzgalmatól azok, akik szerencsések voltak, őt közelebből megismerni s az ő mindenek előtt s mindenek fölött egyházas gondolatvilágát tanulmányozni.

Nekünk bácskaiaknak volna ugyan még egy külön nagy kívánságunk is, melynek bevaltását azonban majd csak akkor merjük kérni, esetleg remélni, ha majd Oexcellenciája vármegyénket színről színre megismeri s ragaszkodásunkból amaz óhaj általánosságát s melegségét kiérezi.

Hiszen ha a kalocsai érsek bácsi is, hát senki se veheti rossz néven nekünk bácskaiaknak, akik az ősi székhely körül lakunk,

A „BÁCSKA“ tárcája.

Anyám sírján.

P. Sturm Ambrus u.

A temetőbe járok el
 Szép május éjeken;
 Szemét a sok virágkehely
 Lezárja csendesen.

Mély csöndben földre hajlanak,
 S álmodnak édeset —
 Csak még egy nefelejtés viraszt
 Anyám sírja felett . . .

SZERETLEK.

Akinek kicsattanó piros ajkairól Bodó Jenő vérenek lángolásával vágyta volna hallani ezt a szentséges, bübbajos szót: „szeretlek“, az nem volt más, mint az ő saját, Isten és emberek előtt hites, szép, szóke kis felesége . . .

Mert még nem hallotta tőle . . .
 Pedig már több mint három hónapja, hogy a magáéknak vallhatja azt a kedves, kékszemű, Loreley-haju, aranyos kis asszonykát, de azt a bübbajos szót, mely után lelke úgy vágyott, mint tikkadó növény az égi harmat után, még nem tudta lecsalni ajkairól.

Az igaz, hogy házasságuknak nem is volt semmi regénye, legalább nem olyan, minőről ábrándos kis feleségkéjével az asszonyka mindenkör álmodozott.

A szülők hozták őket össze, régi ígéret folytán-e, vagy vagyonuk összevetése alapján? az mindegy. Nem várták be, hogy a két fiatal szív megszólaljon, hogy dobogásuk harmonikus legyen. Összeadták őket. A leány beleegyezett, mert még gyermek volt, szülőinek engedelmese kis leánya. Az ifjú panaszkodott ugyan az öregeknek, hogy még nem bizonyos a leány szerelme felől, de a szülők mosolyogtak fölötté és biztatták, hogy a menyegző után majd megjön ez is . . .

De nem jött meg . . .
 Három hónappal a menyegző után azt az édes, bübbajos szót: „szeretlek“, még egyetlenegyszer sem sutogta édes bizalmassággal férje fülébe a szép fiatal asszony.

Az esküvőt megelőző estén kinn sétáltak a parkban: Bodó Jenő és bájos menyasszonya, a szép Elza. Igazán a szerelmek estéje volt.

A nagy rendező mindazokat a szinpadit kellékeket összehordta, melyek egy ilyes romantikus estnél el nem maradhatnak. Az ezüstháló szövő Luna, melynek sugari átkandikálnak a sűrű lombokon. Csalogány édes kinos szerelmi dala. Tücsök-zizegés. Patak hullámainak bizalmas csobogása. Csillaghullásból rendezett égi tűzjáték. Enyhe, illatos levegő, tele bódító fűszerez. Szellő enyelgő sutogása stb.

Némán, szólanul sétált egymás mellett az ifjú és leány . . .

Hová gondoltok? Miről ábrándoztok?
 Egyszerre csak odafordul az ifjú az ő menyasszonyához:

— Elza szeretsz?
 De Elza nem válaszolt. Ajkai zárva maradtak. Kéblének hullámszája elárulta, hogy küzd magával. De nem tudott szólni.

Esküvő után nászutra indultak. Ketten, egyedül. A szép, bájos, kékegy Itáliába.
 Verőfényes nyári nap volt, mikor a gyorsvonat egyik kupéjába elhelyezkedtek. Ketten, egyedül.

A vonat gyors vágatással rohant végig a sík rónán, mosolygó mezők, viruló rétek mellett. Távolról kéklettek a magas erdős hegyek. A vonat kerekkei ritmikusan zakatoltak s a fiatal férj ebben az egyhangu dübörgésben mindig csak ezt az epedve óhajtott szót hallotta: „szeretlek, szeretlek!“ A fiatal asszony ott ült vele szemben a kupé sarkában, némán, csendesen, szólanul. Szemei le voltak hunyva. Álmodozott.

És lassankint szüntelen szürkéség vegyült az ég ultramarinjába. Az alkony kezdte bontogatni sötétlő

szárnyait. A kupében is lassankint eltompultak az egyes tárgyak élesebb határai. Jenő remegő szívvel nézte az ő bájos kis feleségét, aki még most is lehunyt szempillákkal tilt a kupé sarkában és mozdulatlanul támaszkodott a piros bársony vánkoshoz.

Valami édes, gyönyörteljes vágy szállta meg. Közelebb húzódott a szép szóke asszonykához és megragadta kezét.

Ijedten tekintett fel a nő.
 A fiatal férj könyörgő arcát látta.
 — Elza, szeretsz?
 De Elza nem válaszolt. Ajkai zárva maradtak.

Velencei éj.
 A canal grande hullámain ringva himbálózik a gondola és nesztelenül siklik tova kifelé a széles lagunákra.

Az éj csendes s a hold sugarai ezüsttel árasztják el a tenger hullámain, csillogva enyelgik körül a Márk-templom kupoláit, a doge-palota oszlopos arkádjait, a piazzetta benyilójánál magas oszlopon örködő oroszlánt és a tengerre néző paloták erkélyes homlokzatát.

Benn a gondolában merengve álmodozik a mi ifjú párunk; a gondoliere alig-alig ránt egyet az evezőn és szépen csengő hangon egy szerelmes barcarolet énekel. És a gondola siklott tova egész a lidó felé s csakhamar kitért előltük végtelenségét a sikk tenger, mely olyan csendes, olyan nyugodt, olyan fényes, olyan ragyogó volt, mint a boldog szerelem.

A fiatal férj remegve nyult a mellette ábrándozó asszony keze után:
 — Elza, szeretsz?
 De Elza nem válaszolt. Ajkai zárva maradtak.

Heteken át barangoltak Itáliában.
 Velenceből Firenzébe, a virágok városába mentek s a fiatal férj nem csökkenő gyöngédséggel kalauzolta nejét ebben a kedves, bájos városban, az Uffizikban és a Pitti-palotában, a dómban és a gyönyörű szép környéken.
 Aztán Rómába mentek. Az örök város minden

akik az érseki provincia nagyobb részét képezik, a kiknek földrajzi keretén belül vannak az érseki uradalom legértékesebb uradalmi, mondom nem veheti nekünk rossz néven senki, ha óhajtjuk és reméljük, hogy a kalocsai érseknek bácsi volta valami kézzel fogható külső jelben, pl. a vármegye székhelyén emelendő érseki palotában, vagy a vármegye területén, esetleg Bácsban építendő nyaralóban lelje külső kifejezését s elismertetését.

Erről azonban később beszélhetünk — ha mindjárt hiába is.

M. I. L.

Az új főpapok esküje. A budai várpalota elfogadó termében a nemrég kinevezett két főpap, Vaszary Kolos hercegprímás és Császka György kalocsai érsek, e hó 16-án tették le az ünnepélyes esküt Őfelsége a király előtt. Elsőnek a hercegprímás, utána érsekünk mondotta el a fölolvastott esküt, melynek ujonnan megállapított szövege a következő: „Esküszöm az élő Istenre, a szűz Máriára és minden szentekre, hogy a királyhoz hű leszek, kötelességeimet hiven megteszem, az ország törvényeit megtartom s hatáskörömben nem fogom megengedni, hogy azt bárki is megszegje. Isten engem úgy segéljen.”

A küla-verbászi körület. Azon híresztelés, mintha Pulszky Ágost képviselőnek a verbászi küla körületben való jelöltetése elejtett volna, minden alapot nélkülöz, mert Pulszky Ágost, míg egyrészt bírja a verbászi küla körület választói nagy többségének teljes bizalmát, — mely legutóbbi programbeszéde alkalmával is fényesen nyilvánult — a szabadelvű párt megyei vezérfőnöke is örömmel látják Pulszky Ágostot, parlamentünk e kitűnőségét megyénk képviselőjének. Így tehát tudunkkal sem Városváry Károly, sem dr. Molnár Károly jelölése szóban nem forog. A mi a nemzeti párt proklamált jelöltjét, dr. Hadzsy Jánost illeti, nem tudjuk, hogy az ellenzéki sajtó honnan meríti a jogot azt feltételezni a szabadelvű pártól, hogy az Hadzsy pártállását gyanúsítólal meg akarja közelíteni, mert a gyanúsítás köztudomásúlag nem kenyer a megyei szabadelvű pártnak. Áll ez különösen a jelen esetre, mert habár Hadzsy ur politikai múltjáról, vagy politikai szerepléséről egyáltalán tudomásunk nincs s azt hisszük, hogy ez sokkal távolabb áll foglalkozásától, sem hogy ilyet magamagának vindikálhatna: készséggel hajlunk meg azon emberbaráti tevékenység előtt, melyet Hadzsy ur e megyében, mint orvos, a gyógyászat terén nem kis sikerrel folytat. Készséggel elismerjük tehát, hogy mint orvos méltán örvend nagy népszerűségnek. Meny nyit nyom mint politikus, azt a jövő fogja megmutatni. Azon, első pillanatra bámulatos merészségnek, de egy kis megfontolás után nagyon naivnak talált kijelentése az ellenzéknek, hogy dr. Hadzsy urnak és Fernbach József urnak jelöltsége egyáltalán nem bizonyítja a fennálló kormányrendszer jóságát, sem pedig a megyei közügyek kitűnőségét, a mi helyesléstünkkel is találkozunk: annyi józanságot azonban az ellenzéknek is feltesztünk, hogy abbeli véleményünket, hogy nevezett két jelölt ellenzéki pártállásából — bármily nagyra is becsültjük a két jelöltet — a fennálló rendszer és a megyei közigazgatás rosszassága talán még sem teljes bizonyossággal következnek, — ő is aláírja.

Törvényszékek elhelyezése. Az igazságügyminisztérium kebelében már régebben munkálát tette a folyamatba arra nézve, hogy egyrészt számba véteszenek a törvényszékek elhelyezési viszonyai, másrészt a célszerű elhelyezésnek tervszerű és fokozatos létesítésére kimerítő javaslat készítették. E munkálát során arról győződött meg a miniszter, hogy a törvényszéki építkezés terén igen nagy a hátramaradás, s hogy a több helytől tarthatatlan elhelyezési viszonyokon csak nagyobb anyagi eszközökkel lehet segíteni. Kitént ugyanis, hogy ez idő szerint mindössze csak tizenkét oly törvényszék van (a budapesti, a kereskedelmi és váltótörvényszék, a győri, nyiregyházi, pozsonyi, rimaszombati, szabadkai, szegedi, szegszárdi, szolnoki, szombathelyi és zilahi), melyeknél részint a kor követelményeinek meg-

felelő új épület áll rendelkezésre, részint ilyen épület, vagy tervezve van. A többi ötvennégy törvényszék közül különösen huszonnégynek olyan az elhelyezése, hogy az állapotokon részint új építkezéssel, részint nagyobb pótelépítkezéssel segíteni kell. A miniszter főn is tartotta magának, hogy a módoszatokról, melyek mellett a szükséges törvénykezési építkezések mielőbb keresztülvihetők lennének, az országgyűlésnek külön részletes előterjesztést tegyen.

Előléptetési fokozat a pénzügyi pályán. Különösen azóta, hogy a bírói pályára lépőkre nézve javultak az előléptetési és javadalmazási viszonyok, mindinkább csökken azon képzett elemek száma, akik magukat a pénzügyi szolgálatra szentelik, s mind nagyobb mértékben fordul ifjúságunk a bírói pálya felé. Tekintettel főleg ezen körülményre, célba vette, mint értesítettük, a pénzügyminiszter, közbeeső pénzügyi segédítőkári állások szervezését, mi által az illetőknek tíz évi szolgálati időn belül is kilátás nyújthatnak az előmenetelre s ezáltal javadalmazásuk emelkedésére is.

Zombor, november 18-án.

Kétségre vonható tény az, hogy a nemzeti lét egyik sarkalatos feltétele az önálló hadsereg s így ha az a párt, mely nem tartván helyesnek az 1867. XII. t. c. teremtette alapot, minden erejével azon van, hogy az önálló magyar hadsereg lehetőségét kimutassa, a mellett, hogy kötelességét teljesíti, minden magyar ember lelkében egy kellemes hűrt penget meg. S valóban mi sem lenne természetesebb, mint az, hogy a mikor Magyarország a hadsereg fenntartásához annyi pénzzel és vérrel járul, teljes jogokat is élvezzen.

Az osztrák-magyar monarchia közös hadserege olyan intézmény, mely egyedül áll a maga nemében. Két önálló államnak a miénkhez hasonló hadseregbeli szervezetéhez hasonlót a történelem nem mutat fel. Találkozunk óriási erejű nemzeti hadseregekkel, szövetséges hadakkal, hadseregekkel, melynek emberanyagát az egy fővezér alatt egyesített különböző nemzetek szolgáltatták, szóval a századok alatt lefolyt véres harcok a hadseregek mindenféle formáját feltűntették, — olyan alkotás, mint a mi hadseregünk, még nem volt.

Az 1867-iki törvény — mint tudjuk — határozottan ismer magyar hadsereget, mint az egész hadseregnek kiegészítő részét. A magyar hadsereg eszméjét tehát a kiegyezési törvény — igaz csak elvben — de mégis fenntartotta. Már most csak az a kérdés, hogy mennyiben lehetett a lefolyt 24 év alatt a magyar hadsereg magyarságának érvényt szerezni. Annyi tény, hogy a magyar nép zöménél ez a sereg nem látszik megfelelni a nemzeti érületnek, mert az a kapocs, mely hozzá fűzi, sokkal lazább, mint másutt. A sok katonai affaire tanúsága annak, hogy Magyarország a közös hadseregben még mindig idegent lát, viszont meg a közös hadseregben is van még olyan elem, mely nem alkalmas arra, hogy a magyar nép a közös hadsereggel megbarátkozzék.

A hadsereg kérdése volt mindig a legkényesebb. Annak érdekében semmi áldozattól se riadtak vissza; rengeteg pénzt von el évenként nemzeti, kulturális szükségleteinktől; s inkább szenvedett bármi más közszükséglet, de a hadsereggel szemben szűkmárkunak lenni nem volt szabad. S éppen azért, miután annyit költünk évenként a hadseregre, argus szemekkel őrzi a magyar ezt a drága portékát, vigyáz, hogy al-kormányába ne gázoljon; a hadsereg vezetői meg-

mindre készek inkább, csak arra nem, hogy az egység elvéből akárcsak egy szemernyit is engedjenek.

A cél országunk és az egész monarchia békejének biztosítása s valószínűvé tétele annak, hogy a bárhonnan jövő támadást képesek leszünk visszaverni. A hadsereg életképessége tehát országunk létkérdése is. S hogy erre a célra a jelenlegi viszonyok között alkalmasabb a két ország hadseregének egyesítése, azt soha senki sem vonta kétségbe. Az önálló magyar hadsereget áthathatja ugyan a nemzeti lelkesedés legszentebb tüze, de hogy nagyobb biztonságban érezheti magát az ország, ha Ausztriával egyesülve, mint nagyhatalom jelentkezik s vétetik más államok által is számba, — az szintén kétségbe nem vonható. Az önálló magyar hadsereg hívei természetesen alaposan kinevetnék azt, aki azt tenné fel róluk, hogy azt hiszik, miszerint Magyarország izolált hadsereggel is egzisztálhatna. Nem. Ők is úgy vélekednek, hogy szövetséges után kell majd nézni s e célra ott van a legtermészetesebb szövetséges a velünk államjogi kapcsolatban levő Ausztria. Tehát ők is számítanak Ausztriára, de csak mint állandó szövetségesre. Hogy stratégiai szempontból melyik a helyesebb: a két hadsereget egységesen szervezni, egységesen vezetni, vagy pedig az ellenkezőt tenni, azt eldönteni nem nehéz. Nemzeti szempontból, sőt magának a hadseregnek érdekében is helyesebb lenne, ha bele lehetne vinni a hadseregbe a magyar nemzet teljes lelkesedését is; mert ez is hatalmas tényező. De vajjon hogyan? Ha önálló magyar hadseregünk lesz, vége az egységes szervezés előnyeinek, ha pedig megmarad az egység, akkor meg ellenkezőleg ezt az egységes vezetést, nyelvet kell megkedveltetni a magyar nemzettel, ami bizony nagyon nehezen megy.

Ez a legfőbb oka annak, hogy amíg a közös hadsereg jelenlegi szervezetében fennáll, a katonai és a magyar nemzeti szempontok között mindig lesz ellentét, amit elsimítani a két rész bölcseségének és méltányosságának a dolga.

A dolog nyitja ott van, hogy arra nem számíthatnak a hadsereg intezői, hogy a magyar nemzet a jelenleg az országban levő közös hadseregben nemzeti egyéniségének teljes képviselőjét lássa s arra az álláspontra kell helyezkedniük, hogy a magyar nemzet ösztönén ugyan, de csak elfogadja a jelenlegi alapot, mert belátja, hogy hatalmi, fenállási érdekei így jobban védhetők meg: de viszont az a hadsereg, melynek kötelessége bármely percben vért ontani úgy Ausztriáért, mint Magyarorszáért, szintén elvárhatja, hogy a magyar nemzet benne országnak megvédőjét lássa s tiszteletben is tartsa.

Azok az engedmények, melyek a hadsereg szervezeti egységének rovására, a hadsereg magyar része nemzeti érületének tétetésnek, alkotmányjogi szempontból teljesen jogosultak lennének, azon paritásnál fogva, melyben Ausztria Magyarországgal szemben áll, alkotmányjogi sérelem ebből tehát más nemzetiségekre nem hármolnák; de vajjon a politikai eszélyesség tanácsolja-e most, midőn bármi áldozattal is lehetőleg tökéletessé kell tenni védképességünket, ezt az üszköt a tárgyalások menetébe bele dobni? Mert könnyű azt oda vetni, hogy ehez a többi nemzetiségeknek joggal beleszólásuk nem lehetne. Igaz, joggal nem lehetne, de azért mégis lenne. Hogy ez pedig meglázaná, meggyengitené a hadsereg erejét, az tény. — Nemcsak a hadsereg intezői, de ma már a külföld is tudja, hogy hadászati szempontból is Magyarországnak döntő szerepe van a monarchiában s ezért kötelességük, látván, hogy Magyarország, még hozzá a hadsereg rendjének meg nem bolygatásáért, sokszor még alkotmányjogi scrupulusairól is lemond, a legnagyobb tapintattal bánni el Magyarországgal.

A most folyó delegációs ülésekben az ellenzék, mint minden évben, kötelességének tartja aggályait felsorolni. Helyesen teszi, valamint helyesen fogják fel kötelességüket a katonai körök, ha ezen észrevételekre részletesen és megnyugtatólag válaszolnak, mert nincs nemzet a világon, mely annyi lojalitást, mérsékletet, áldozatot, készséget, politikai tapintatot mutathat fel, mint Magyarország, mely a közös hadsereggel szemben, a monarchia harcképességéért, kész legnemesebb ideáljáról egy időre lemondani.

Helyi és megyei hírek.

Szinpártoló egyesület alakítása végett szerdán értekezlet volt a „Vadászkürt”-ben, melyen Veszprémi Jenő szingagató is jelen volt. Vele azon megállapodás jött létre, hogy a kibocsátandó iverken aláírók 2 frtot fognak dec. 1-én lefizetni, és ennek fejében nemcsak 10 drb 20 kros szelvényt kapnak, a melyeket a pénztár fizetés helyett tartozik elfogadni, hanem ezenfelül mindaddig, amíg szelvényeivel jelentkeznek, minden jegyet 25 százalékkal olcsóbban kapnak. Ezen szelvényvásárlás mindig megújítható. Így tehát aki egy 20 kros szelvényt hoz a pénztárhoz, a fős jegyért csak 55 krt, a 80 kros jegyért csak 40 krt, a 60 kros jegyért csak 25 krt fizet, s 4 frtos páholyt 2 frt 80 krt, a 3

nagy emléket, minden halhatatlan művét megmutatta neki. A szent Péter-templom áhitatra keltő kupolájától elvezette a Forum romanum dícső romjaihoz. A Colosseum óriási arányaitól a Pantheon szentelt csöndjébe. A Vatikán műremekeitől a Monte Pincio bámulatos korzójára. A Capitolium magaslatáról ki Tivoli bájos villáihoz, hatalmas vizeséhez.

Majd Nápoly következett, a csodaszép Nápoly, páratlan öblével, a San Martino remek magaslatával, a Posillippo napsütött lankáival, Capri szigetével, melynek kék barlangját áhitattal éveztek körül.

Végre Sorrentóban pihentek meg, egy bájos világon, mely egy piruló viruló narancskert kellő közepén állott és honnan a világ legszebb pontjára nyílt kilátás. Együtt barangoltak a narancsligetben, melyben a levegő tele volt illattal, dallal, fénnel és meleggel.

Ott bolyongtak az arnyas lombok alatt és gyönyörrel nézhették a tengert, melynek fodros hullámai gyöngéden simultak a cilllogó porondhoz s mintha morajuk egyre azt sugta volna: szeretlek!

A lombok között madarak énekelték, édes csicseregésük egyre azt hajtotta: szeretlek!

A narancsfák, telve piros, nevető gyümölcsessel, szerelmesen borultak egymáshoz s ha szellő érintette lombjukat, gyönyörrel rázkódtak meg s ezt suttogták: szeretlek!

Es ha az alkony leszállott, látni lehetett a Vezuv kítőró lángját. Mintha tüzes vallomás lett volna a fölötté elterülő kék mennyboltnak: szeretlek!

A pázsit virágai, a szellő suttogása, a piruló narancsok, a madarak danája, a tenger csendes zugása, mind-mind azt mondta, azt beszélte: szeretlek.

Jenő odahajolt feleségéhez és bizalmas gyöngédséggel súgta fülébe:

— Elza szeretsz?

De Elza nem válaszolt. Ajkai zárva maradtak.

Végre is megsokalta.

Összecsomagolt és indultak baza.

Nem tudta, mit fog otthon cselekedni, de vágyott vissza a hazai földre.

Mikor hazaértek, egyenesen lakásukra hajtottak.

Kedves, bájos kis lakás volt. Szerelmesek számára berendezett fészek. Csupa fényűzés, csupa kényelem, csupa kellem, csupa melegség. Barátságos, csöbítő, csalogató otthon. A regényírók által annyiszor megénekelt idilli kunyhó, melynek burzatát két szerelmes szív boldogsága aranyozza meg.

Mikorra hitte, hogy neje már kipihente az ut fáradalmait, belépett boudoirjába.

Ott hevert a szép, fiatal asszony a puha szőnyeges pamlagon.

— Asszonyom, szóljt Jenő, de nem többé szerelmes enyeltéssel, hanem férfias elhatározással, nem panaszkodni jöttem önhöz, hanem ügyeinket rendezni. Mert be fogja látni, hogy ez továbbra nem tarthat így... Lelkem minden melegségével, szívem minden vérével, minden érzéssel akartam fölolvastatni azt a jégkérget, mely az ön szívét megfagyasztotta. Nem sikerült. Azzal a meggyőződéssel tértem vissza a nászutól, hogy feleségül vettem a márványszüzet, kit nem melegít föl senki, semmi. Ön süket maradt szívem minden sóhajára, ön néma volt lelkem kiáradó érzéseire, nos hát tudja meg, nekem is van búszkeségem. A gyöngédségnek, a vonzalomnak, a rokonszenvnek ön egyetlen halvány jelét nem tanusította irántam. Jól van! Csakhogya három hónap alatt, a meddig a mi ugynevezett nászutunk tartott, én is megfagytam. Megfagyott bennem minden érzés, minden vágy, minden rokonszenv ön iránt. El fogunk válni asszonyom örökre, megmásíthatatlanul. De mielőtt ezt tennék, csak egyet akarok még mondani önnek asszonyom s ez nem egyéb, mint hogy ennyi hidegség, ennyi megvetés, ennyi közöny után, melyet ön irántam tanusított, én is megváltoztam. Nem kérdem többé: Elza, szeretsz? mert én gyűlölöm önt, hallja, lelkem mélyéből gyűlölöm önt... A fiatal nő mint egy lapda ugrott föl a pamlagról, kitérta szélesre szép gömbölyű karjait és férje felé rohauva, megragadta a remegő hangon mondá reá borulva:

— Én pedig szeretlek... szeretlek!...

Hevesi József.

frt 50 krost 2 frt 65 krét kapja. Ezen kedvezmény jutalomjátékok és rendkívüli előadások kivételével még bérletjénél is érvényes. Ellenben tisztviselői vagy egyéb kedvezményjegyek nem lesznek. Ennyi kedvezménytől nem kételkedünk abban, hogy a közönség tömegesen fog aláírkozni és az igazgatót a nagy pártolásban fogja ezen előzékenységet kárpotolni.

Előmunkálati engedély. Mezey Károlynak a palánka-óker-verbázi helyi érdekű vasút építésére vonatkozó munkálati engedély egy év tartamára meghosszabbított.

Háziezredünknek gyásza van. Volt tulajdonosa, báró Döppner, a legfőbb katonai törvényszék elnöke, halt meg a napokban Bécsben. A temetésén az ezred, melynek tiszte és három zászlója jelenleg Budapest állomásokon, olyképp képviselték magát a temetésén, hogy Lában ezredes vezetés alatt Budapestről több tiszttel Bécsbe utazott s ott jelen lesznek a temetési szertartásoknál.

Bresztovác község elhatározta, hogy szintén hozzájárul a tervezett baja zombor újvidéki vasút építés költségeihez, de csak azon feltételek alatt, ha regálékötvényeinek értékesítése megengedtetik. Ez esetre 10,000 forintot hajlandó a vasuti részvényekbe fektetni a község.

Fizetés felemelése. A középkereskedelmi iskolai tanároknak javadalmazásuk emelése iránti mozgalmában — mint annak idején említettük volt — a zombori főgimnázium tanári kara is részt vett. Ők is kérvényezték az iránt a képviselőháznál és ime! meg is lett a haszna... A napokban kézbesítették egyes tanároknak a zombori m. kir. adóhivatal fizetési meghagyásait, mely szerint — kérvényük utáni bélyegconkitás címén egyenként 50 kr egyszeres és 2 frt felemelt illetékkel megrovattak.

Nyugdíjazott tanítók. A tanítók hivatalos lapjában olvassuk, hogy vallás- és közokt. m. k. miniszter az országos tanítói nyugdíj-alapból Balaton Géza ó becsei munkaképtelennek talált r. kath. tanító részére évi 130 forintnyi rendes nyugdíjat engedélyez. Ez összeget a teljes fizetés erejéig a községi pénztár egészíti ki. A bacsmezei tanítók közül ez alkalommal még ott olvassuk: Szeitz József sztanisicai munkaképtelennek talált r. kath. tanítót 130 frt nyugdíjjal és Lucz József ó kanizsai volt r. kath. tanító özvegye szül. Merényi Vilma részére évi 84 forint és egy kiskoru árva részére 25 frtnyi segélypénzt.

Ongyilkos virslis. Nemrég óta hordta utcáról-utára a „friss virsliket” s már is elbűsűzött tőlük végtelen. Sehogyse tudott megalkudni a jó öreg Scherer a sorral s végre aztán nem is alkudott többé, beadta a derekát teljesen, öngyilkossá lett. „Acciser” volt nemrégiben s ismerték őt az egész városban; majd oda kellett hagynia a foglalkozását s hogy megélhessen, kezébe vette a kis tüzes kannát és árulgatta a városban, piacon, hivatalokban, korecskákban, mindenütt a virsliket. De csak sehogy sem izlett neki e terhes, nyomorúságos élet s ezért aztán agyonlőtte magát. — Most már tehát megint nincs, a ki a „friss virsliket” árulgassa.

A mulató urfi. A „Szegei Napló” elmeséli egy szabadkai urfiak szegedi mulatását, a ki a napokban a szegedi „Prófétá”-ban amugy bácskaiassan kimulatatta magát, de a ki, a mikor fizetésre került a sor, (s ezt már nem bácskaiassan tette) nem tudott fizetni. Vagy 76 forintnyi fizetetlen számlával boldogította a főpincért. Az urfi ekkor pártfogása alá vette a rendőrség, a főpincér pedig átutazott az atyjához Szabadkára, akiről azt mondta az urfi, hogy majd kifizeti a pénzt. A papa azonban tudni sem akart a dologról, sőt kijelentette, hogy igen örülne, ha becsuknák vagy bat hónapra a mulató fiatal embert. Az anyja meg azt mondta inkább a halálhírét hozta volna meg. A legmulatságosabb kijelentés azonban az, amelyet a szabadkai pincérek tettek. Ezek, amint megtudták szegedi kollégájuk becsapódását, szintén kijelentették, hogy készek ök maguk összeadni neki a kifizetetlen 76 forintot, ha kiviszi azt, hogy a mulató fiatal ur soha se tegye többé a lábát Szabadkára.

Halálhozó verekedés. Zentán a napokban a Vörös Flórián kocsmájában egypár legényember erősen be talált szedni a buckásból, olyannyira, hogy nemcsak jövedvük kerekedett, de sőt össze is gabajodtak egymással a sok jövedvtől. A mulatózás vége nagyobbszabásu verekedés lett, miközben Kazinezi Ferencet úgy összeszurkálták, hogy másnapra meghalt. A verekedők közül Piszti Pált és Tóth Károlyt elfogták, a harmadik bujdosik. A verekedők a legmódosabb gazdák fiai.

Vigécek szoknyában. Egyik fővárosi napilap megeresztett a napokban egy kis tréfát. Azt mondja ugyanis, hogy Latinovits Géza, bikityi földbirtokos fölépott a nők prókatorának, s a következő levele küldte be az illető lapnak: „Mindenfelől hallatszik a panasz, hogy a nők munkaköre szük s nem tudják becsülettél megkeresni a kenyertiket, még ha akarnák sem. En tudok egy nekik alkalmas munkakört. A nőket kellene alkalmazni utazó ügynököknek. Azt hiszem, megvan minden kellék a nőkben, ami ehhez szükséges. Van rábeszélő tehetségük, (Már az igaz! A szerk.) ügyességük, kellemes vonzó modoruk, minden jobban van náluk kifejlődve, mint a férfiaknál. A közönség örömeit érintkezne velök, mint a mostani lóslábu vigécekkel s inkább rendelne. Egyaránt nyernének a nők és a kereskedő cégek...” Ennyit szakított ki a Latinovics ur jóakaratu leveléből, — folytatja az illető újság. Az idea nem rossz. Semmi esetre se rossz. Az ördögbe is, ezer meg ezer zsirban, posztóban, rövid áruban utazó csinos leány! Ez nagy lendületet adhatna a hazai kereskedelemnek (ajánljuk Baross miniszter figyelmébe a dolgot) s különösen lába hozhatná a vidéki gavallérokat, kik a folytonosan útban levő paradicsombertől egyre tépelhetnének új és új virágokat.

Meghalt a „gonosz”. Martonoson Szalay Erzsébetnek csak az volt a neve, hogy „a gonosz”, mert százkilenc évre terjedő hosszú életében nagyon ritkán járt templomba és emberemlékezet óta nem gyönt meg. Már most az a kérdés, hogy azért maradt-e pártában, mert „rosszul imádkozott”, vagy pedig azért fordult el az ő istenétől, mert nem rendelt neki valami jóra való, derék hitestársat, mint más tisztességes eladó leányok? Erdekes lett volna erre nézve az ő saját véleményét hallani, de fájdalom, hiába élt 109 évet, mert mi csak akkor nyertünk tudomást szüzes pártájáról, midőn Martonos község részvétele mellett és költségén el is temették. Legyen könnyű neki a föld!

Elfogott katonaszökevény. Szögi István 4. huszárezredbeli közember, nemrégiben megszökött a Baján állomásozó századjától. Csak hogy természetesen el is rendelték nyomban a köröztetését, mint a hogy ezt a szökési eseteknél mindenkor tenni szokták. Ezért hát nem valami nagy biztonságban érezte magát a szökés után a boldogtalan ember, s rendesen csak olyan helyeken bandukolt, a merre ember ritkán szokott járni. Szegei fiu volt Szögi István, hát a szegedi tanyákban bujkált, de az alsó városban lévő szőlői házba csak nem merészkedett bekopogtatni, tudta, hogy itt éri őt legelőbb a veszedelem. Végre mégis rászánta magát, de csak a pitvarban lévő szénaboglyáig; itt meghuzta magát, betakaródzva erősen a szénába. Hanem hát, hogy, hogy nem, egy rendőr mégis megtalálta őt a rejtékében s így történt, hogy a napokban haza hozták őt Bajára a századjához. — Azt mondja, hogy azért ugrott meg, mert a szakaszvezetője végig verte őt ostorral.

Tilos a végeladás. Sokszor halljuk, hogy egyik-másik kereskedő „végeladás” címen erősen csapja magának a reklámot és a közönséget beugrasztja évenként egy párszor. De nem csak hogy a közönséget vezeti félre, hanem a többi kereskedőknek és iparosoknak is, elvonva tőlük a vevőt. Az ezen eljárások ellen hangoztatott felszólalásoknak lett annyi eredménye, hogy a kereskedelemügyi miniszterünk is belenézett a dologba s Baross miniszter hosszú utasítást küldött az iparhatóságoknak, hogy ne adják meg a végeladásra az engedélyt, csak oly esetekben, mikor azt az illető kereskedőnek az érdeke megkívánja, de vele a többi üzletembernek nem okoz kárt.

Felmentés a tanonciskola látogatása alól. A közoktatásügyi miniszter legközelebb kimondta, hogy azok az iparosok és kereskedő tanoncok, kik a gimnázium, reál- vagy polgári iskola négy osztályát vagy pedig a felső népiskola 3 osztályát elvégezték, a tanonciskola látogatásáról felmentendők.

Időgenek névsora a „Vadászkürt” szállodában november hó 16-tól 19-ig: Saenger Márkus ker. utazó, L. Szt Miklós. Boór Károly lelkész, Uj Szivac. Pap István mérnök, Arad. Freisinger Lajos ker. utazó, Bpest. Schönfeld Mór ker. utazó, Bécs. Kohn S. ker. utazó, Bécs. Lichter Miksa ker. utazó, Bécs. Jerzsabek ker. utazó, Bécs. Szemző Mátyás földbirtokos, Kula. Dr. Kék Lajos ügyvéd, Apatin. Grünfeld S. irodavezető, Ó Kanizsa. Hadzsi Muhamed begg, Gradascévić (Bosznia) Jahić Adembeg, Gradascévić (Bosznia). Weber Jakab ker. utazó, Bpest. Trischler biztosítási hivatalnok, Szeged. Fleischer Zsigmond ker. utazó, Bpest. Koscheny ker. utazó, Bécs. Palágyi ker. utazó, Szeged. Petrovits Sándor ker. utazó, Szeged. Zelinka M. ker. utazó, Pozsony. Neuman I. ker. utazó, Bpest. Kirschhauser M. ker. utazó, Bpest. Weis Miksa ker. utazó, Bpest. Steinitzer Mihály ker. utazó, Arad. Strazsevits lirlapíró, Serajevó. Leb Fülöp és neje kereskedő, Elek Grünwald Richard ker. utazó, Bécs.

Városi ügyek.

Pályázati hirdetmény. Zombor szab. kir. város magán jellegű kórházánál havi 10 frtnyi fizetés és élelmezéssel javadalmazott kórházi szolga állomás üresedésbe jöven, — midőn ezen állás elnyerése iránt ezennel pályázatot nyitok, felhívom pályázni szándékozókat, miszerint folyamodványukat f. évi november hó végéig terjedő idő tartam alatt hozzám annyival is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Zombor, 1891. évi november hó 13-án. Csihás, polgármester.

Jóváhagyás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Falcione-féle ösztöndíjnak Matzitz Pál részére történt adományozását jóváhagyta.

Megyei élet.

Ó-Becse, 1891. november hó 17.

(Jubiläum. — Járvány. — Tanítók kérelme. — Dalkör.)

Ó-Becse szűkebbkörű intelligenciája szép ünnepélyt rendezett e hó 14-én Balaton Géza nyugalomba vonult tanító tiszteletére.

Szép idő az a harminc év minden pályán, de talán sehol sem oly nehez elérni, mint a tanítói pályán, amely oly bőven termi a tövist s csak itt-ott nyil egy-egy virág. Ily virágnilyást volt szerencsés megérni pályáján Balaton ur, mert a tanítványoknak, tisztelőinek nyugalomba vonulása alkalmából való halanyilvánításuk — bátran nevezhető virágnak.

Az ünnepély megindítója Kovács Ferenc tanító és az ünnepelt volt tanítványa volt. A kivétel és a siker érdeme azonban Fonyó Pál plébánost illeti.

Magáról az ünnepély lefolyásáról a következőkben fogunk röviden megemlékezni. November hó 14-én, szombaton, délelőtt 10 órakor Te Deum volt, melyre az összes iskolák növendékei felvezetettek. A tanítói kar ezután Balaton ur lakására ment, ahol Fonyó üdvözölvén őt, felhívja, hogy a szt. misén és az ünnepélyen vegyen részt, mire mindannyian a templomba vonultak, a hová ez idő alatt megérkezett az elljáróság, az iskolaszék néhány tagja s Balaton ur volt tanítványai és tisztelői. A Te Deumot ft. Fonyó Pál plébános mondotta, mely után az ünnepelt kíséretében felvonult a közönség a városháza nagytermébe, a hol az üdvözlések sorát Fonyó plébános kezdte meg lendületes beszéddel. Üdvözlő beszédében mint lelkész, mint iskolaszéki elnök, mint iskolaigazgató és végül mint jóbarát és tisztelője, kit 17 éve ismer és becsül. Az ünnepelt életve, átadja a szót az elljáróság képviselőjének és volt tanítványai támogatásának.

A községi elljáróság nevében Tatics György városbíró üdvözlé Balatont. Tanítványai nevében Gubánics, jelenleg ó-becsei tanító mondott megható hangon köszönetet tanítványaival szemben tanusított jóakarataért és fáradozásáért.

Most Balaton emelkedett fel és meghatottságtól remegő hangon, könnyekre fakasztva a hallgatóságot, mondott köszönetet az ovációkért. Ha harminc évi működésemre tekintek vissza — mondá többet között — örömmel jelezhetem, hogy buzgalommal, lelkesedéssel léptem a tanítói pályára, tisztelem hivatásomnak és szerénytelenség nélkül állíthatom szerettem az iskolát. Gyorsan múlt el az idő, s csak most az önköz szives ovációja lesz előttem tükörre, melyben látom, hogy biz én már megöregedtem. Amennyire fáj, hogy meg kell válnom betegségem miatt az iskolától, annyira örvendek

annak látásán, hogy törekvésem im méltánylatot nyert. Balaton beszédét többszörös és zajos éljenzés követte, mely után a közönség szíjjel oszlott, hogy újra találkozzék este a nagyvendéglőben rendezett bucsu-banketten.

Az estélyen 57-en vettek részt, közöttük az összes tanítók, az elljáróság tagjai és tanítványain kívül tisztelői. Az első felköszöntőt ft. Fonyó Pál, plébános mondotta Ófelségére a királyra. Majd Osztrigonác tanító éltette Balaton urat. Beszédében azon angol mondásból indult ki: a kié az iskola, azé a jövő. S kiemelte az ünnepelt érdemeit. Tanítványai részéről Vancsik emelt az ünnepeltre poharat. Mondtak ezután még felköszöntőt, Kovács, Zsékits stb. De legmeghatóbb volt Balaton ur bucsu beszéde, melyet mindenki meghatottan hallgatott. A bankett éjféltűt kezdett oszolni. Balaton ur Ujvidékre költözik, a nyugalmat élvezendő. Kísérje az ég áldása, és adjon neki egészséget annak élvezetéhez.

Községünkben már vagy négy hete, hogy a difteritisz uralkodik és szedi áldozatait. E végből a főszolgabíró e hó 14-én az összes iskolákat bezáratta 23-ig, illetve a további intézkedésig. Ez intézkedésre annál is inkább szükség volt, mert a járvány mindinkább terjed. Majdnem mindennap van egy-két haláleset.

Az összes tanítók egy kérelmet adtak be a városi képviselőtestületünknek, melyben az ötödéves fizetés javítását (10%) kérelmezik: A kérvény most a jogügyi és pénzügyi bizottságok előtt van s a legközelebbi közgyűlés fogja tárgyalni. A közhangulatból itélve, képviselőtestületünk hajlandó megadni tanítóknak az ötödéves pótlékot, annál is inkább, mert ez alig kétezer forinttal terhelne a pénztárt évenként. Ezen határozattal képviselőtestületünk a közoktatásügyi miniszter óhaját előzné meg.

Az ó-becsei polgári magyar dalkör megszaporodott tagjaival szorgalmasan tanul s mint halljuk, Szilveszterestén vagy a farsang első napján hangversenyt fog rendezni igen bő és változatos műsorral. Már előbb is fellépett volna a kör, de községi nagyvendéglőnk disztermet most tatarozzák és parkettirozzák az ifjuság nagy örömeire. Gyönyörű festése igen impozánsa teszi disztermünkét.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Pént.	Valoisi Bódog Amália, Ödön	8 Mih. főangy.	
21 Szom.	B. A. bemutat. B. A. bemutat.	9 Onesifor.	
22 Vas.	D. 27. Cic. szűz D. 26 Tr. C.	10 F. 22. Eraszt.	
23 Hétfő	Kelemen p.	Kelemen	11 Géza, Menna
24 Kedd	Ker. János	Emília, Kriz.	12 Al. János

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS

Dr. Szabó Sándor

fül- és szemorvos,

torok- és gégebajok,

Diphtheritis és torokgyík

különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsfy-

féle ház. *—7

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebeleztet Almás községben az I-só oszt. fitanítói állás leköszönés folytán újból megüresedvén, betöltésére pályázat hirdettetik. Évi fizetés 500 frt, mely fizetésért a megválasztott az ismétlődő iskolásokat is tartozik tanítani. A kérvények az almási r. kath. iskolaszékre címezve, nagys. Boromisza Tibor kerületi esperes urhoz Jankovára november hó 24-ig küldendők. Kovatsits Máté isk. elnök, Raichheld Adolf isk. jegyző. 2—2

6766. szám.

fig. 1891.

Pályázat.

A Tovarisoa községben rendszeresített községi rendőri állásokra ezennel pályázatot nyitok. Betöltendő lesz: egy rendőrvetetői, 3 gyalog- és 2 lovas közrendőri állás. Az örvetető fizetése évi 360 frt, a gyalogrendőröké egyenként 240 frt, a lovasrendőröké pedig évi 240 frt, melyhez fejéenként 120 frt ló-tartási átalány is járul.

Pályázók feddhetlen előéletűket, korukat, egészségi állapotukat, nyelvismeretüket s eddigi szolgálataikat tartoznak kimutatni. Kiszolgált altisztek és csendőrök, továbbá kiszolgált katonák és csendőrök előnyben részesülnek. Rubázatukat önmaguk tartoznak sajátjukból beszerezni, de fegyverek s egyéb felszerelésekkel a község által láttnak el.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikére pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi november 29-ig Tovarisoa község elljáróinál nyújtsák be.

Palánkán, 1891. évi november 7-én.

Csupor Gyula,

főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A megyei törvényhatóság által jóváhagyott és a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéséig érvényes 2/közgy. 1891. számú községi szabályrendelettel szervezett községi rendőrség létszámához tartozó és egyenként 200 frt fizetéssel javadalmazott két gyalogrendőri állásra a pályázat ezennel kiíratik.

- Községi rendőrül csak oly egyén alkalmaztatik, aki:
  - a) magyar honpolgár;
  - b) védőkötelezettségének megfelelt, 24 ik életévét betöltötte, az 50 et pedig el nem érte;
  - c) feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű;
  - d) teljesen egészséges;
  - e) irni és olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja;
  - f) az őrzetői állásra ezeken kívül megkívánatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végze.

- Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:
  1. az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőrnöknek;
  2. a hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
  3. kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelőségi minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek;
  4. végül előnyök tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenység.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva, alulírt eljárássalhoz **foljó évi november hó 26-ig** benyújtandók.

A ruházat költségeit a rendőrök sajátjukból tartoznak fedezni; a többi feltételek a hivatkozott szabályrendeletből bármikor megtudhatók.

Ó-Szapár, 1891. évi november hó 1 én.

Brezovszky Vazul, Jozsity Stevan,
jegyző. 3-3 bír.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezt Gákova községében megürült jegyzői és irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

A betöltendő jegyzői állás 712 frt készpénz fizetéssel, 2300 ölnyi földterület haszonélvezetével és szabad lakással van javadalmazva.

Az irnoki állás 300 frt évi fizetéssel. Felhivatnak a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. törvénycikk 6. §-a értelmében felszerelt és német nyelv bírását igazoló kérvényüket **f. évi december hó 10-éig** ezen szolgabíróhoz annál is inkább nyujtsák be, mert az utóbb érkezendő kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Zombor, 1891. november hó 15-én.

POPOVICS DUSÁN,
főszolgabíró.

Alkalmazást nyer.

Kerestetik egy 300 frt évi fizetéssel, szabad lakással, 40 frt fűtési, 25 frt tisztogatási, 8 méter fa és 2 frt fahordatási általánnyal javadalmazott tanyai népiskolához ideiglenes minőségben alkalmazandó néptanító, ki állását azonnal elfoglalhatja, és végmegegerősítésre rövid idő alatt számíthat.

Ó-Kanizsán, 1891. évi november hó 8-án.

MÁRTON MÁTYÁS,
plébános, iskolaszéki elnök.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt.

Felhivatnak a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt Bács-Bodrogh megyei 6/1887. sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 28-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzetni.

Topolyán, 1891. november 15-én.

F. h. t.

Mezey Imre,
szolgabíró.

Házvezetőnőnek helyben vagy vidékre ajánlkozok egy jó családból való, 44 éves, magánosan álló nő, ki e minőségben már alkalmazva volt. A magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen bírja szóban mint írásban. Bővebb értesítés nyerhető **Zomborban, Csendes-utca 128. sz. alatt.** 4-1

Hirdetmény.

Csonoplya község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX. t. cikkben előirt helyszíni eljárás végett **1891. évi december hó 3-ik napján** a községben megjelenend.

Felhivatnak ennél fogva:

1. mindazok, akik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekjegyzőkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy amennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnök az arra vonatkozó okiratokat át nem adták, tulajdonjoguk bekebelezését a fent kített határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszaközölni, vagy az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. §-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyama alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telek-jegyzőkönyvi tulajdonos, illetve ennek örököse vagy hagyományosa az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert ellenesetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékkelengedés kedvezményétől elesnek;
2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, akiknek javára egyéb nyilvankönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvankönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvánítsa végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

1886. XXIX. törvénycikk: a telekkönyvi betétek szerkesztéséről.

15. § A B) lap szerkesztésénél az ingatlan tényleges birtokosának tulajdonjoga jegyzendő be:

- a) ha a tényleges birtokos az ingatlan meg-szerzését a telekkönyvi tulajdonos által kiállított eredeti okirattal igazolja, s amennyiben ezen okirat alapján a tulajdonjog a telekkönyvi rendelet szerint be nem ke-belezhető, a tényleges birtoklást helyhatósági bizonyít-vánnyal, vagy az eljáró bizottságnál alkalmazott bizalmi férfiaknak (40. §.) szóbeli nyilatkozatával tanúsítja, vagy
- b) ha írásbeli okirat hiányában a jogügylet létre-jötte az átruházó telekkönyvi tulajdonosnak a bizottság előtt szóval tett beismerésével igazoltatik.

Ugyanezen módon jegyzendő be a tényleges bir-tokos tulajdonjoga akkor is, ha az ingatlan meg-szerzése a telekkönyvi tulajdonosnak jogerőre emelke-dett bírósági átadási okirattal vagy ítélettel igazolt örököse vagy hagyományosa által kiállított, de beke-telezésre nem alkalmas okirattal, vagy a fentiek szerint igazolt jogutódnak a bizottság előtt szóval tett beis-merésével igazoltatik.

16. § A tényleges birtokos jegyzendő be akkor is: ha az ingatlan 3 évi békés birtoklását a hely-hatóság és a bizalmi férfiak által igazolja, és a telek-könyvi tulajdonos a betétek szerkesztésére kirendelt bizottságnak szabályszerű idézése és felszólítása (44. §) dacára a tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésé-nek a bejegyzés eszközéséig ellent nem mond.

A telekkönyvi tulajdonos által a bejegyzés esz-közlése után, valamint a telekkönyvi tulajdonos jog-utóda által előterjesztett ellenmondás hatályáról az 53., 61., 63 és 64. §-ok rendelkeznek.

17. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegy-zendő be továbbá: ha az ingatlan nyilvankönyvről kívül több átruházásnak képezte tárgyát és ezen átruházások mindegyike szabályszerű okirattal, vagy a 15. §. értem-ben teendő beismeréssel nem igazoltatik ugyan, de az, hogy a kérdéses ingatlan a telekkönyvi tulajdonos vagy igazolt örököse vagy hagyományosa (15. §) által átruházott, legalább is telekkönyvi előjegyzésre al-kalmas okirattal, vagy a 15. §. értelmében az átruházó szóbeli nyilatkozatával igazoltatik, a további átruhá-zásról hiányzó okiratok pedig a helyhatóságnak azzal a nyilatkozatával pótoltnak, hogy az illető átruhá-zásról tudomással bírnak, s ezenfelül a helyhatóság és a bizalmi férfiak bizonyítják, hogy az igénylő az illető ingatlan tényleges birtokában van.

18. § A tényleges birtokos tulajdonjoga jegy-zendő be végre: ha a telekkönyvi tulajdonos legalább 3 év előtt elhalt, vagy holléte legalább 3 év óta nem tudatik és a helyhatóság igazolja, hogy tudomással bir azon egy vagy több átruházásról, a melyek által a tényleges birtokos a kérdéses ingatlant megszerzte, s egyszersmind a helyhatóság és a bizalmi férfiak által az is igazoltatik, hogy a tényleges birtokos maga, vagy ő és birtokelődei legalább 10 év óta az ingatlan békés birtokában vannak.

Ha a telekkönyvi tulajdonos holléte nem tudatik: a tényleges birtokos tulajdonjoga csak akkor jegyez-hető be, ha a helyszíni működés befejezéséig a telek-könyvi tulajdonos a bejegyzésnek ellent nem mond.

A telekkönyvi tulajdonos által a bejegyzés esz-közlése után, valamint a telekkönyvi tulajdonos jog-utóda által előterjesztett ellenmondás hatályáról az 53., 61., 63. és 64. §-ok intézkednek.

22. § A telekkönyvi tulajdonos, továbbá a tény-leges birtokos, ha ez utóbbinak tulajdonjoga a jelen törvény alapján (15-18. §§) a betét B) lapjára leendő bejegyzés céljából a betétek szerkesztésére kirendelt bizottság által igazoltnak elfogadott, ugyszintén az, akinek javára valamely nyilvankönyvi jog bejegyezve van, jogositva vannak, a telekjegyzőkönyv szerint még fennálló de tényleg már megszűnt jogra vonatkozó be-jegyzésnek törlesztését, a törlésre alkalmas okirat alapján, vagy a jogositottnak a bizottság előtt előszóval lett elismerése alapján, az eljáró bizottság előtt kérn.

1889. XXXVIII. törvénycikk, az 1886. XXIX. törvénycikk módosításáról és pótlásáról.

5. § Az 1886. XXIX. t. c. 15. §-a akképen egé-szítettik ki, hogy a tényleges birtokos tulajdonjoga

akkor is bejegyzendő, ha a tényleges birtokos a telek-könyvi tulajdonos, vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa ellen hozott s jogerőre emelkedett olyan ítéletet mutat fel, a melyvel az illető ingatlan tulaj-donjoga a tényleges birtokosnak megítéltetett, vagy a telekkönyvi tulajdonos, illetve ennek jogutóda a tu-lajdonjog elismerésére, vagy a tulajdonjog telekkönyvi bejegyzésének tőrésére köteleztetett, valamint akkor is, ha a tényleges birtokos az ingatlanok átszállását örö-kösödési perben hozott jogerős ítélettel vagy az ingat-lannak átadását hagyatéki bírósági jogerős végzéssel igazolja. Ugyanezen szabályok megfelelően alkalmazandók az 1886. XXIX. t. c. 17. §-ának eseteiben is, ha máskülönbben az ezen szakaszban előirt követelmények fenforognak.

Az 1886. XXIX. t. c. 15., 17. és 18. §-ainak ese-teiben a telekkönyvi tulajdonos igazolt örökösének tekintendők a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak törvényes örökösödésre hivatott leszármazói, ha az illető hitfelekezet lelkésze s a helyható-ság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulaj-donos végrendeletet nem hagyott hátra.

Ugyanez a szabály áll akkor is, ha az idézett törvény 17. és 18. §-ainak eseteiben nem a telekkönyvi tulajdonosnak, hanem valamely más birtokelődnök tör-vényes örökösödésre hivatott leszármazói ruházták át az ingatlant.

6. § Az 1886. XXIX. t. c. 17. és 18. §-ai akkép egészítettnek ki, hogy ha máskülönbben az ezen szaka-szokban előirt követelmények fenforognak, a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is bejegyzendő, ha a leg-alább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak, vagy a legalább 3 év előtt elhalt közvetlen birtokelődnök törvényes örökösödésre hivatott leszármazói vannak a tényleges birtokos és az illető hitfelekezet lelkésze, valamint a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos, illetőleg a birtokelőd után más leszármazó nem maradt, a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos vagy a birtokelőd végrendeletet nem hagyott hátra

7. § A tényleges birtokos tulajdonjoga bejegy-zésének telekkönyvi kiigazítás címén is helye van a betétszerkesztő bizottság előtt előterjesztett kérelem alapján, ha a telekkönyvi tulajdonos vagy ennek igazolt örököse vagy hagyományosa (1886. XXIX. t. c. 15. és a jelen törvény 5. §-a) a kiigazításba beleegyeznek és a tényleges birtoklás szabályszerű igazolásán felül az előterjesztett adatok kapcsán a betétszerkesztő bizott-ság által eszközölt hivatalos nyomozás után az is való-színűvé tétetik, hogy a helyszínelésnél hiba követett-t el.

15. § Az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a akkép mó-dosítottatik, hogy a midőn az idézett §-a alapján a nyil-vankönyvbe bejegyzett valamely jog törlésének esete forog fenn: azon tehertétel, a melynek törlése iránt előterjesztett kérelmet a betétszerkesztő bizottság figye-lemben veendőnek találja, a telekkönyvi betétebe át nem vitétik, hanem annak átvitele egyszerűen mellőztetik.

Kelt Zomborban, 1891. évi november hó 8-án.
Csipő István, Petrovics Valér,
kir. s. tkvvezető. 3-3 kir. albiró.

Versenyfárgyalási hirdetés.

Kupuszina község népiskolát s kántorlakot szándékozik építeni. Az összes építési munkák a hozzávaló anyagokkal együtt összesen 10849 frt 33 krban vannak előirányozva.

Versenyző vállalkozók ajánlatok benyujtása előtt 550 frt óvadékat tartoznak letenni, mely a szerződés aláírása előtt 1100 frtra kiegészítendő.

Az építési tervek, az épület leírás, az álta-lános s különleges feltételek s egyéb mellékletek Janicsek József építésznél (Zombor, lakatanya-építési iroda) a hivatalos órákban 1891. évi de-cember hó 5-éig megtekinthetők, ajánlatok ugyanaz nap déli 12 óráig Kupuszina köz-ségénél nyujtandók be. Az ajánlatok tárgyalása pedig még azon napon d. u. 3 órakor a község-házban fog megtartatni. Utólagos ajánlatok figye-lemben nem vétetnek.

Az építő bizottság az ajánlkozók között sza-badon választhat, esetleg új pályázatot hirdet.

Kupuszinán, 1891. november hó 16-án.

Az építő bizottság.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Bukin községében a rendszeresített segédjegyzői állásra, mely 400 frt évi fizetés és természetbeni lakás, esetleg 50 frt lakbér javadalmazással van összekötve, pá-lyázatot nyitok.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabály-szerűen felszerelt kérvényeiket **foljó évi no-venber hó 29-éig** hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1891. évi november hó 10-én.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró.

Allást keres. Kisebb gazdaságban ispáni, nagyobb ura-dalomban esetleg kul-csári állást keres, földmives iskolát jelesen vég-zett gazdász, kath., több évi kitűnő gyakorlatl nagyob uradalmakból. — Bővebb értesítést ad Bittermann Nándor könyvnyomdatulajdonos Zom-borban. 4-1